

> Postbus 9046, 7300 GH Apeldoorn

DATUM

8 juni 2022

ONDERWERP

Rondetafelgesprek Tweede Kamer over landrechten en eigendomsrechten

CONTACTGEGEVENS

BLAD

1 van 2

BIJLAGEN

-

t.a.v. vaste commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking van de Tweede Kamer

Het Kadaster bedankt de vaste commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking van de Tweede Kamer voor de mogelijkheid om in gesprek te gaan over het belang van landrechten en eigendomsrechten. In dit document is beschreven hoe aandacht voor effectieve land administratie bijdraagt aan duurzame ontwikkeling en verantwoord landgebruik.

Bijdrage aan beleidsnota Buitenlandse Handel & Ontwikkelingssamenwerking (BHOS)

Focus van het OS-beleid is het leveren van een grotere bijdrage aan de Sustainable Development Goals (SDG's) en het bestrijden van de hoofdoorzaken van armoede, terreur, migratie en klimaatverandering. Een onvoldoende vastgelegde relatie tussen de mens en het land waarop men leeft, is één van die hoofdoorzaken. Een effectieve landadministratie biedt mensen zekerheid ten aanzien van land- en eigendomsrechten en legt daarmee de basis om conflicten te vermijden, rechten van individuele burgers en minderheden te beschermen en economische welvaart te stimuleren. Daarnaast kan een goede landadministratie helpen om grootschalige ontbossing te voorkomen en daarmee bijdragen aan het beperken van de klimaatverandering.

Rechtsbescherming en economische groei door landadministratie

Landadministratie behoort tot de basisinfrastructuur voor duurzame ontwikkeling en het creëren van een goed (internationaal) investeringsklimaat. Als de eigendomsstatus van land onduidelijk is, zijn investeringen riskant. Bovendien sluiten onduidelijke eigendomssituaties toegang tot krediet vaak uit, of is deelname aan speciale ontwikkelingsprogramma's vanuit de overheid niet mogelijk. Ook voor de overheid is een goede landadministratie belangrijk, bijvoorbeeld voor het genereren van belastinginkomsten en voor de ruimtelijke ontwikkelingsplannen.

Officieel geregistreerde eigendomsrechten bieden rechtszekerheid aan alle burgers, inclusief kwetsbare groepen. Wereldwijd is registratie van eigendom te duur, te complex en te langzaam, waardoor grote groepen buiten de boot vallen. Bijna 1 miljard mensen in de wereld achten het waarschijnlijk dat zij van hun land of eigendom zullen worden verdreven in de komende 5 jaar. Landrechten voor vrouwen, minderheden en burgers met lage inkomens zijn lang niet overal vanzelfsprekend. Het Kadaster ondersteunt vele landen met de registratie van land en eigendom met de toepassing van de innovatieve 'Fit-For-Purpose' methode om landadministratie inclusief te maken: rechtsbescherming voor iedereen, ter verhoging van welvaart en welzijn.

Landadministratie ter voorkoming van conflicten

Rechtszekerheid van eigendom is van het grootste belang om enerzijds conflicten rond land te voorkomen, en anderzijds om geconstateerde conflicten inzichtelijk en bespreekbaar te maken en partijen te betrekken bij de oplossing. Het Kadaster heeft daar in diverse landen wereldwijd ervaring mee. Het project Land in Peace, dat het Kadaster in Colombia uitvoert, is voortgekomen uit de steun die de Nederlandse overheid heeft toegezegd aan de Colombiaanse overheid na het ondertekenen van het Vredesakkoord met de FARC. Er wordt gewerkt aan het verstevigen van rechtszekerheid in post-conflictgebieden, in nauwe samenwerking met de

Nederlandse ambassade en Colombiaanse instanties (recentelijk opgepakt door bijvoorbeeld de New York Times, 20 oktober 2021 “Colombia’s left and right both want peace through land reform”). Premier Rutte was eind 2018 in Colombia om met de Colombiaanse autoriteiten en het Kadaster de eerste eigendomsbewijzen uit te reiken in een verafgelegen postconflict gebied.

Landadministratie en het klimaat

Een goede landadministratie kan bijdragen aan een goed beheer van de natuurlijke hulpbronnen, zoals water en het in stand houden van arealen bos. Niemandsland is een goede prikkel om bos te kappen, omdat niemand aansprakelijk is. In de Amazone gaat het bijvoorbeeld om 70 miljoen hectare niemandsland. Bovendien weten overheden in veel landen niet welke grond tot staatsgrond behoort. In gebieden waar ontbossing plaatsvindt zijn eigendomsrechten onduidelijk. Als rechten én plichten worden vastgelegd van overheid én particulieren, dan beperkt dit de mogelijkheden voor ontbossing flink.

Rol landadministratie binnen beleid BHOS

Meer aandacht voor de ontwikkeling van innovatieve, betrouwbare landadministratie wereldwijd ondersteunt het beleid voor Ontwikkelingssamenwerking op de punten rechtsbescherming en economische groei; het voorkomen en helpen oplossen van land gerelateerde conflicten en het tegengaan van ontbossing. De Nederlandse overheid is direct en indirect betrokken bij diverse initiatieven op het gebied land en landrechten via diverse programma’s die de Nederlandse Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) uitvoert. Twee huidige programma’s hierin zijn de PSD toolkit en het LAND-at-scale programma. Meer aandacht draagt bij aan het opschalen van initiatieven, versterken van genderaspecten, en het realiseren van land gerelateerde investeringen met een langdurige en duurzame impact voor lokale gemeenschappen, inclusief kwetsbare mensen, en het creëren van een goed investeringsklimaat.

Nederlandse kennis en ervaring

De Nederlandse kennis en ervaring op het gebied van landadministratie staat internationaal hoog aangeschreven, vergelijkbaar met de Nederlandse expertrol op het gebied van watermanagement. Het Nederlandse Kadaster en de bredere Nederlandse geo-wereld werken internationaal mee aan de verbetering van het registreren van grond en eigendom. Dat doen ze door buitenlandse overheden te adviseren over de inrichting en governance van landregistraties en geografische informatiesystemen, inclusief onderwijs. Concreet voert het Kadaster projecten uit in Afrika, Azië, Latijns-Amerika, Midden-Oosten en Oost-Europa. Deze projecten worden gefinancierd door donoren als de Wereldbank, de EU en het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Om de duurzaamheid van landregistratie te waarborgen is het Kadaster betrokken het ontwikkelen van internationale standaarden en methoden voor landadministratie, waaronder de internationaal erkende ‘Fit-for-Purpose Land Administration’ methode voor snelle, betaalbare en inclusieve registratie van land.

De druk op land is urgent en vraagt om duurzame oplossingen. Hulp op het gebied van landrechten resulteert in economische groei en een beter investeringsklimaat, en daarmee handel. Dit sluit aan bij de ambitie van de minister om in te zetten op manieren om hulp en handel te versterken. Meer inzet van de Nederlandse kennis en ervaringen draagt actief bij aan het bestrijden van de hoofdoorzaken van armoede, terreur, migratie en klimaatverandering.